КРЫВІНКА

САКАВІК
№ 5 (195)
2017 год

ІНФАРМАЦЫЙНА-КУЛЬТУРНАЯ ГАЗЕТА БЕШАНКОВІЦКАГА РАЁНА

МЕРКАВАННЕ РЭДАКТАРА

ІНШАГА ВЫЙСЦЯ НЯМА?

Чарада закрыцця сельскіх школаў у вобласці будзе працягнута і сёлета. Пра тое напрыканцы сакавіка заявіў начальнік упраўлення адукацыі аблвыканкама Дзмітрый Хома. З яго словаў, больш за 40 малакамплектных школ у Віцебскай вобласці ў 2017 годзе будзе аптымізавана.

Многія не разумеюць, што хаваецца за гэтым малазразумелым словам "аптымізацыя". Фактычна – гэта закрыццё навучальнай установы або падрыхтоўка да яе закрыцця праз год-другі.

Чым улады матывуюць такія дзеянні? Яны дэкларуюць, што ў сельскай мясцовасці колькасць вучняў часта прыкладна роўна ліку педагогаў і тэхнічнага персаналу. "Сёння на Віцебшчыне функцыянуе 37 школаў (некаторыя з пачным ацяпленнем), дзе менш за 25 вучняў, у 31школе навучаецца менш за 50 чалавек. Тут выдаткі на аднаго навучэнца значна перавышаюць сярэднеабласныя паказчыкі. Таму ў гэтым годзе будзе аптымізавана 45 малакамплектных школ, у якіх займаецца 1 405 чалавек (50% з іх падвозіцца да месца навучання). Гэта робіцца не толькі дзеля эканоміі, але і для стварэння роўных умоў навучання для сельскіх і гарадскіх навучэнцаў. Вызваленыя сродкі плануецца накіраваць на ўдасканаленне матэрыяльна-тэхнічнай базы апорных школ, якія застануцца ў рэгіёнах."

Пасля шэрагу "аптымізацый" у Бешанковіцкім раёне засталося ўсяго 9 школак. Гэта Бешанковіцкая гімназія-інтэрнат, сярэдняя школа №1 і сярэдняя школа №2 Бешанковічаў, Бачэйкаўская сярэдняя школа, Вярхоўская базавая школа, Каранеўская дзіцячы сад-сярэдняя школа, Астровенская дзіцячы сад-сярэдняя школа, Ржаўская дзіцячы сад-сярэдняя школа і Ульская сярэдняя школа.

За апошнія 10 гадоў у раёне былі "аптымізаваныя" і зачыненыя 12 школ: Забельская (2007), Стрыжаўская (2008), Дзімітраўская і Верхнякрывінская (2010), Дабрыгорская (2012), Пяцігарская і Паўазерская (2013), Пліская і Свячанская (2014), Сініцкая, Рубежская і Асінаўская школы (2016).

Колькасць вучняў у раёне скарацілася з 3470 у 2000-м годзе да 2500 у 2005-м, 1681 у 2010-м і 1413 у 2015-м.

Сёлета аптымізацыя пагражае Ржаўскай сярэдняй школе, якую плануюць перавесці ў разрад базавых. Здаецца, што Каранеўскай школе пашанцавала болей, але гэта толькі на першы погляд. Праз год яе плануюць зрабіць адразу пачатковай, а што будзе далей – зразумела.

Нам пастаянна нагадваюць, што ў 2018 годзе агульная і сярэдняя адукацыя Беларусі перакладаецца на нарматыўнае фінансаванне, гэта значыць на аднаго вучня будзе вылучацца пэўная сума. Таму якасць навучання і магчымасці кожнай асобнай школы будуць залежаць ад колькасці навучэнцаў.

Як пішуць "Віцебскія весці" з слоў Мікалая Шарстнёва, улады разумеюць усю хваравітасць і складанасць рэарганізацыі. Але іншага выйсця няма. Сёння на кожную сельскую школу немагчыма набыць сучаснае абсталяванне, фінансаванне ідзе толькі на пакрыццё выдаткаў. Таму выхад у канцэнтрацыі сродкаў, каб павысіць якасць адукацыі. Для падвозу навучэнцаў будзе заменены аўтобусны парк. Мясцовыя ўлады павінны вызначыцца з лёсам памяшканняў закрытых школ. Уся вызначаная праца па аптымізацыі павінна быць завершана ў 2017 годзе, каб на працягу 5 - 10 гадоў да яе не вяртацца.

Г.Станкевіч

Партал твайго горада: http://beshankovichy.by

****

У нябесную сінь захінуся
і ў ёй прападу,
ты дарэмна мяне не шукай –
усё роўна не знойдзеш.
У нябёсы зірні,
там дзе хмарак чародкі ідуць,
і мяне ўспамінай хоць бы зрэдку
пры нейкай нагодзе.

Буду я прылятаць
белым снегам і ціхім дажджом,
буду з ветрам ласкавым
табе дасылаць прывітанні,
коткай шэрай прыб'юся аднойчы
у наш ціхі дом,
ты на ганку мяне напаі
сырадоем уранні.

Ночкай жнівеньскай зорнай
з нябёсаў злячу да двара,
аб цяпельца халодных рабін
каб пагрэць свае рукі,
за табой на бульбянішчы
буду ўвесь дзень назіраць,
і цяжкія кашы
памагу валачыць без прынукі.

А калі ты пад ранак
забудзешся праведным сном,
і над хатаю дуб
перастане шумець сваім лісцем,
я спазнелаю зоркай
зірну прывітальна ў вакно,
калыханку спяю,
што матуля мне пела калісьці.

Г.Станкевіч

НАША ЖЫЦЦЁ

ВУЛІЦУ ЧАРНЯХОЎСКАГА АДРАМАНТУЮЦЬ

Летась у Бешанковічах была рэканструяваная вуліца Валадарскага. У 2017 годзе за кошт сродкаў дарожнага фонду запланаваныя работы па стварэнні новага аблічча вуліцы Чарняхоўскага.

Як піша "Зара" са словаў в. а. дырэктара ГП "УКБ Бешанковіцкага раёна" Ю. В. Кіслёнка, тут будзе праведзены капітальны рамонт. Новы асфальт і ходнік, ліхтары са святлодыёдамі, канавы з новымі трубамі, дарожныя знакі, відэаназіранне, кальцавая развязка на скрыжаванні - усё тое, што ўнясе значнае змяненне і не пакіне абыякавымі ні аўтамабілістаў, ні пешаходаў.

Апублікаванне гэтай навіны на сайце beshankovichy.by выклікала хвалю каментароў. Людзей хваляваў стан вуліцы Маладзёжнай, дзе кожны раз пасля дажджу прыходзіцца змагацца з вялікімі лужынамі. Хвалявалі недаробленыя ходнікі па вуліцы Свабода, адсутнасць дарогі да бешанковіцкай аўтабазы.

Ды і зроблены летась рамонт на вуліцы Валадарскага, для каго ён? Аўтамабілісты пасля таго рамонту могуць праехаць па вуліцы толькі ў адзін бок. Каб дабрацца ў цэнтр горада з боку вёскі Макаравічы, прыходзіцца біць машыну па негрэйдараваных вуліцах райцэнтра. Хаця на Валадарскага два легкавікі або легкавік з грузавіком могуць лёгка раз'ехацца. А таму рашэннем пытання было б арганізацыя на вуліцы двухбаковага руху з абмежаваннем уезда толькі грузавікоў, якіх тут рухаецца няшмат.

Летась пасля пяці ці шасці гадоў звароту ў райвыканкам урэшце рэшт заасфальтавалі і трыццацімятровы (!!!) адрэзак вуліцы Лугаўскога. Г.Станкевічу, які арганізаваў той зварот, штогод слалі лісты. Маўляў, пытанне трымаем на кантролі, з'явяцца сродкі – зробім. І вось нарэшце яно вырашылася станоўча. Зараз з вуліцы Моладзевай з'явіўся яшчэ адзін выезд на Урыцкага. Але ж ходнік для пешаходаў тут пакласці ўсё ж "забыліся"! Трэба зноў збіраць подпісы, біць і біць у адну кропку.

Дарагія сябры! Пішыце лісты ў райвыканкам аб стане вашых вуліц і двароў, тэлефануйце на наўпроставыя лініі, турбуйце чыноўнікаў. Інакш наш агульны воз будзе яшчэ доўга-доўга стаяць на бешанковіцкіх разбітых дарогах.

А. Тутэйшы

ЗНІШЧЫЛІ ПРЫШКОЛЬНУЮ АГАРОДЖУ

4-га снежня 2016 года ў аграгарадку Астроўна Бешанковіцкага раёна двое непаўналетніх пасля паўночы вярталіся дадому з начной дыскатэкі.

16-гадовы Максім з'яўляецца навучэнцам ДУА «Астравенская дзіцячы сад-сярэдняя школа Бешанковіцкага раёна», а 15-гадовы Арцём – навучэнец УА "Віцебскі дзяржаўны політэхнічны прафесійны ліцэй».

Знаходзячыся ў грамадскім месцы, у аг. Астроўна, па вуліцы Камсамольскай, Бешанковіцкага раёна, грэбуючы агульнапрынятымі нормамі паводзінаў у грамадстве, наўмысна, з хуліганскіх меркаванняў, не маючы на тое прычыны, нанеслі нагамі ўдары па жалезабетонным плоце, які агароджвае тэрыторыю школы, пашкодзіўшы ў ім 8 секцый, тым самым прычыніўшы установе адукацыі матэрыяльны ўрон.

У зробленым маладыя людзі прызналіся і пакаяліся, гэтак жа часткова пакрылі нанесеную шкоду. У дадзены момант папярэдняе следства па факце скончана і крымінальная справа накіраваная ў суд.

Аналізуючы учыненыя злачынствы названай катэгорыі людзей, прыходзіш да думкі, што ўсе тыя людзі, якія беспадстаўна псуюць чужую маёмасць, проста не хочуць разумець, што любое супрацьпраўнае дзеянне караецца. Тым самым яны выказваюць відавочную непавагу да грамадства, у якім жывуць, а менавіта да кожнага з нас. Такія ўчынкі даказваюць і тое, што падобныя грамадзяне не навучыліся па-сапраўднаму цаніць чужую працу, бо як правіла, нічога станоўчага для грамадства яны не зрабілі. Лічу, эфектыўны сродак барацьбы з такімі негатыўнымі дзеяннямі – гэта прыцягненне асоб, якія іх учынілі, да грамадскай працы, звязанай менавіта з добраўпарадкаваннем населеных пунктаў.

Больш за тое, кожнаму з нас трэба смялей і актыўней змагацца з такімі супрацьпраўнымі дзеяннямі. Калі вы ўбачылі, што хтосьці хуліганіць, здзяйсняе «подзвігі» у выглядзе крушэння платоў, абавязкова паведаміце пра гэта ў праваахоўныя органы. Калі кожны з нас навучыцца шанаваць грамадскае, як сваё ўласнае, сітуацыя зменіцца ў лепшы бок.

Крастоўскі А.В.
старшы следчы Бешанковіцкага раённага аддзела СК Рэспублікі Беларусь

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

ЗВАРОТ У КАМІТЭТ ААН

15-га сакавіка, у Дзень Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, Алена Шабуня, Таццяна Севярынец і Георгій Станкевіч накіравалі паведамленне ў Камітэт ААН па правах чалавека. Яны просяць прызнаць Рэспубліку Беларусь парушальнікам артыкулаў Міжнароднага пакта аб грамадзянскіх і палітычных правах чалавека.

27-галіпеня 2016 года ў строгай адпаведнасці з артыкулам 61 Выбарчага кодэкса Рэспублікі Беларусь яны збіралі подпісы выбаршчыкаў для вылучэння сваіх кандыдатур у кандыдаты ў дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь шостага склікання. Збор подпісаў праводзіўся ў форме групавога пікетавання.

Адля прыцягнення выбаршчыкаў выкарыстоўвалася палотнішча бел-чырвона-белага колеру з эмблемай Беларускай Хрысціянскай дэмакратыі, калектыўнае распяванне песень «Магутны Божа» (народны гімн Рэспублікі Беларусь) і «Сцяг» (пра нацыянальны сцяг Рэспублікі Беларусь) са скандаваннем фразы «Жыве Беларусь!»

Вычарпаўшы ўсе эфектыўныя і надзвычайныя сродкі абароны ўнутры Рэспублікі Беларусь, каб абараніць свае парушаныя правы, а менавіта: звароты ў суды ўсіх узроўняў, Алена Шабуня, Таццяна Севярынец і Георгій Станкевіч мяркуюць несумяшчальным з палажэннямі Пакта тая акалічнасць, што Рэспубліка Беларусь аддае прыярытэт прымяненню свайго нацыянальнага заканадаўства над сваімі абавязацельствамі па Пакту.

А таму накладанне адміністрацыйнага спагнання за выказванне меркавання на мірным сходзе лічаць ухіленнем Рэспублікі Беларусь ад узятых абавязацельстваў па недапушчальнасці здзяйсняць дзеянні, накіраваныя на знішчэнне правоў і свабод, прадугледжаных Пактам.

Усе трое звярнуліся ў Камітэт ААН па правах чалавека, таму што для іх важна спыніць практыку парушэнняў Рэспублікай Беларусь грамадзянскіх і палітычных правоў. Правы, якія прызнаюцца ў Міжнародным пакце аб грамадзянскіх і палітычных правах, трэба паважаць і забяспечваць.

Алена Шабуня, Таццяна Севярынец і Георгій Станкевіч просяць прызнання сваіх паведамленняў для разгляду ў Камітэце ААН па правах чалавека, прыняць Рашэнне аб прызнанні скаргаў абгрунтаванымі, а таксама прызнаць Рэспубліку Беларусь парушальнікам артыкулаў 19 і 21 Міжнароднага пакта аб грамадзянскіх і палітычных правах і абавязаць Беларусь ліквідаваць допушчаныя парушэнні.

За дапушчаныя парушэнні правоў, гарантаваных Міжнародным пактам аб грамадзянскіх і палітычных правах, Алена Шабуня, Таццяна Севярынец і Георгій Станкевіч прапануюць пакрыць матэрыяльны і маральны ўрон у выглядзе грашовай кампенсацыі.

Вольга Віцебская
"Віцебскі кур'ер"

НАША ЖЫЦЦЁ

ПРАБЛЕМЫ БУДУЧАЙ БЕЛАРУСКАЙ АЭС

Польшча не будзе набываць электраэнергію з Беларускай АЭС, заявіў журналістам упаўнаважаны польскага ўраду па пытаннях стратэгічнай энергетычнай інфраструктуры Пётр Наімскі, піша выданне BiznesAlert.pl.

«Мы не будзем набываць электраэнэргію ў Астраўцы. Кропка. Кампанія PSE (Польскія электрасеткі) прыступіць да разборкі лініі электраперадачы Беласток—Рось», — цытуе выданне Пятра Наімскага. Адна з прычынаў — «дэсінхранізацыя энергетычных сістэмаў» краінаў Балтыі, Беларусі і Расіі.

Пры гэтым Польшча падтрымлівае пратэст Літвы адносна будаўніцтва БелАЭС.

«Калі электрастанцыя будзе пабудаваная, то яна павінна адпавядаць усім стандартам бяспекі і ахове навакольнага асяроддзя», — адзначыў Наімскі.

Беларусь разлічвала прадаваць электраэнергію, якую будзе выпрацоўваць Беларуская АЭС, суседнім краінам. Такая прапанова была зробленая і польскаму боку.

Раней Літва заклікала суседнія дзяржавы не купляць электраэнэргію ў Астраўцы. Літоўскі міністр энергетыкі Рокас Масюліс звяртаўся да ўрадаў Латвіі, Эстоніі, Польшчы і Фінляндыі з прапановай абмеркаваць, ці варта купляць электраэнергію ў трэціх краінах, якія будуюць небяспечныя АЭС.

Еўрарадыё

ТАКАЯ ГІСТОРЫЯ

НАРОД СА СКАЛЕЧАНАЙ ГІСТАРЫЧНАЙ ПАМЯЦЦЮ

4-га сакавіка Беларусь урачыста адзначыла 100-годдзе беларускай міліцыі. Святкавалі пампезна, з парадам, некалькі вечароў перакрывалі рух на галоўным праспекце сталіцы для рэпетыцыі.

Сваё нараджэнне міліцыя адлічвае з падзей ў Менску 4-га сакавіка 1917 года, калі пасля атрымання інфармацыі аб адрачэнні ад пасады цара Мікалая ІІ група людзей захапіла будынак паліцыі. Праўда, на самой справе, з улікам пераходу на новы стыль, 100 гадоў спаўняецца 17-га сакавіка. Падумаеш, пераблыталі, памыліліся на два тыдні ...

Больш цікава іншае. Нікому не прыходзіць у галаву простае пытанне: а да 1917 года тут не існавала органаў ахове парадку? Хай і называліся яны па-іншаму.

Урачыстае святкаванне гэтага юбілею дазваляе яшчэ раз звярнуць увагу на дзіўны феномен. Беларускае грамадства і дзяржава адлічваюць сваю гісторыю з 1917 года. Усе афіцыйныя беларускія святы - савецкія: Дзень Кастрычніцкай рэвалюцыі, 1-га траўня, 8-га Сакавіка і інш.

23-га лютага афіцыйна адзначаецца Дзень абаронцаў Айчыны і Узброеных сіл Рэспублікі Беларусь. Гэта е свята засталося ад СССР, лічыцца, што ў гэты дзень у 1918 годзе нарадзілася Чырвоная армія. Зноў жа ўзнікае пытанне: а да 1918 года ў беларусаў не было свайго войска, яны ні з кім не ваявалі, ня атрымлівалі перамог? А яшчэ адзначаюцца савецкія святы - Дзень памежніка, Дзень ПДВ (гэта калі п'яныя дэсантнікі купаюцца ў фантанах) і інш.

Але справа не толькі ў святах. Паглядзіце, якія помнікі стаяць на цэнтральных плошчах нашых гарадоў, у гонар каго названы вуліцы. А назвы станцый метро: Плошча Леніна, Кастрычніцкая, Пралетарская, Першамайская, Парк Чалюскінцаў, Маскоўская ...

Ствараецца поўнае ўражанне, што да 1917 года тут, на гэтай тэрыторыі, ніхто не жыў. Можа, гэта была ненаселеная зямля, ці то людзі, якія тут жылі, не пакінулі аб сабе ніякіх слядоў, ні помнікаў, ні нашчадкаў.

На самай справе беларусы па сусветных мерках - вельмі старажытны народ. Яны пражываюць тут звыш тысячы гадоў. Напрыклад, 3-га сакавіка споўнілася 950 гадоў г. Мінску. Гісторыя горада адлічваецца з першага летапіснага згадвання пра яго. 3-га сакавіка 1067 года ў час бітвы на Нямізе каля Мінска кіеўскія князі перамаглі полацкага князя. Нешматлікія гарады ў свеце могуць пахваліцца такой старажытнай гісторыяй. Але замест ўсенароднага святкавання 950-годдзя сваёй сталіцы, улады ўрачыста адзначылі прыдуманую дату: 100-годдзе беларускай міліцыі.

Цяжка яшчэ знайсці ў свеце народ з такой скалечанай гістарычнай памяццю, як беларусы, людзей, якія не памятаюць свайго сваяцтва. І галоўная віна за гэту калектыўную непрытомнасць ляжыць на дзяржаўнай уладзе, якая зацыклена на савецкім мінулым. Замежнікі, якія прыязджаюць сюды, называюць Беларусь «аскепкам СССР», «паркам савецкага перыяду» і інш.

У момант абвастрэння канфлікту вакол Курапатаў, калі прадстаўнікі грамадскасці абаранялі яго ад будаўнікоў бізнес-цэнтра, у рэдакцыі газеты «Савецкая Беларусь» адбыўся «круглы стол» на тэму лёсу гэтага мемарыяла. Падзея вельмі знамянальная.

Галоўная высвова ўдзельнікаў «круглага стала» складаецца ў тым, што беларускае грамадства сасп ела для стварэння нацыянальнага мэмарыялу смутку і памяці ў Курапатах. На наш погляд, грамадства як раз даўно саспела, уся справа ўпіралася ў пазіцыю ўлады, менавіта яна ніяк не магла паспець. Прагучала абвінавачванне ў адрас апазіцыі, што яна, маўляў, «прыватызавала» Курапаты, і пара гэты мемарыял «нацыяналізаваць». Але справа ў тым, што дэмакратычная грамадскасць менавіта таму бараніла Курапаты і фактычна выратавала мемарыял, што ўлады ад яго адракліся, фактычна не прызнавалі, ён быў нічыйным.

І тут, як і ў іншых пытаннях, усё залежала ад пазіцыі Аляксандра Лукашэнкі. Пракуратура спрабавала даказаць, што ў Курапатах расстрэльваў ня НКУС, а гестапа ў гады вайны. Яшчэ тры разы (!) праводзілася афіцыйнае расследаванне, рабіліся раскопкі. Аднак яны толькі пацвердзілі ранейшыя высновы: людзей расстрэльваў НКВД.

Але, тым не менш, Лукашэнка Курапаты так і не прызнаў. Мемарыял наведваюць дэлегацыі розных краін, якія прыязджаюць у Беларусь. Вельмі знамянальным і адначасова парадаксальным з'яўляецца той факт, што адзіны мемарыяльны знак тут ўсталяваў прэзыдэнт ЗША Біл Клінтан. А прэзідэнт Беларусі ні разу не наведаў Курапаты. Не было тут і афіцыйных візітаў з вянкамі беларускіх чыноўнікаў.

Улады ўзялі курс на замоўчванне сталінскіх рэпрэсій. Быў цалкам зачынены архіў КДБ, усе справы аб страшнай трагедыі 30-50-х гадоў ізноў засакрэчаныя. У школьных падручніках сталінскія рэпрэсіі прадстаўлены як неабходная мера абароны савецкай улады ў той гістарычны перыяд.

Затое афіцыйным мемарыялам, куды возяць на аўтобусах дзяцей і школьнікаў, стала «Лінія Сталіна». У 2006 годзе Аляксандр Лукашэнка заявіў: «Нам навязваюць, каб мы забыліся усё вялікае, што зрабілі Ленін і Сталін, а бо гэта - сімвалы нашага народа» («Камсамольская праўда ў Беларусі», 2006, 20-га чэрвеня).

На афіцыйным узроўні настойліва выпінаецца гістарычная пераемнасць цяперашніх беларускіх органаў дзяржбяспекі і сілавых структур з іх злавеснымі папярэднікамі. Беларусь - адзіная посткамуністычная краіна, дзе КДБ захаваў сваё старую назву. Урачыста адзначаюцца юбілеі гэтай арганізацыі, а таксама гадавіны з дня нараджэння заснавальніка савецкіх карных органаў Ф. Дзяржынскага.

На гэтым фоне заклік «Савецкай Беларусі» ператварыць Курапаты ў «нацыянальны мемарыял смутку і памяці" з'яўляецца некалькі нечаканым. Галоўны рэдактар Павел Якубовіч адзначыў, што гэта ўжо яго другая спроба. Першая была сем гадоў таму. Тады быў праведзены аналагічны «круглы стол», на якім гучалі падобныя прапановы. Ён са шкадаваннем адзначыў: «Але ўсё гэта як у ваду вылілі. Мы тады зьвярнуліся да Менскага аблвыканкаму - трэба добраўпарадкаваць, акультурыць Курапаты, узяць іх пад ахову і г.д. Улада, на жаль, не вельмі прыслухалася».

І гэта цалкам заканамерна. Бо «Лінія Сталіна» і праспект Дзяржынскага ў Мінску неяк дрэнна спалучаюцца з мемарыялам, прысвечаным ахвярам савецкіх рэпрэсій. Не ўпэўнены, што новая спроба будзе больш паспяховай.

Валер Карбалевіч

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Крывінка» паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Крывінку", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamnikat.org/kryvinka.html каталагу "Пэрыёдыка" для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

АНАЛІТЫКА

НАРОД УБАЧЫЎ СПАЛОХАНУЮ ЎЛАДУ

З аднаго боку, здаецца, нічога новага. За апошнія 22 гады нешта падобнае мы бачылі ня раз. Праз паўтарагадовы перапынак краіна вяртаецца ў свой звычайны стан. Стан халоднай (а часам і гарачай, як сёньня) грамадзянскай вайны.

Зь іншага боку, шмат што беспрэцэдэнтна. Здаецца, ніколі раней улады ня ладзілі такіх прэвэнтыўных рэпрэсій напярэдадні Дня Волі, не было такога маштабу запужваньня грамадзтва баевікамі і «крывавым Майданам».

Ніколі раней праваахоўныя органы ня «шылі» так груба крымінальнай справы па артыкуле «масавыя беспарадкі» да самой акцыі 25 сакавіка. Нават пасьля 19 сьнежня 2010 году перасьлед апазыцыі грунтаваўся на сапраўдным факце — біцьці дзьвярэй у будынку Дому ўраду. Зачапіўшыся за яго, улады ўжо накручвалі абвінавачваньні. Цяпер справа «Белага легіёну» лепіцца ўвогуле на пустым месцы, абсалютна штучна. Затрымалі невінаватых людзей, якія ні сном ні духам не датычныя да таго, у чым іх абвінавачваюць. І гэта ўжо нагадвае 1937 год.

Пакуль на гэты час невядомая колькасьць затрыманых 25 сакавіка. Але, гледзячы па ўсім, лічба пацярпелых набліжаецца да той, якая фігуравала ў трагічную ноч з 19 на 20 сьнежня 2010 году. Розьніца толькі ў тым, што сёньня акцыя была абсалютна мірная (строга кажучы, і акцыі ж не адбылося, людзям не далі сабрацца ў адным месцы).

Сталіца на некалькі дзён апынулася фактычна на ваенным становішчы. Здаецца, ніколі раней не было, каб быў закрыты свабодны ўезд у горад, усе машыны спынялі міліцыянты з аўтаматамі і спраўджвалі дакумэнты.

Усе гэтыя падзеі паказваюць, як моцна Лукашэнка траўмаваны шырокімі народнымі пратэстамі апошніх тыдняў. Яны за кароткі час разбурылі вобраз «народнага прэзыдэнта», які ствараўся гадамі і дзесяцігодзьдзямі. І, зразумела, ён, робячы стаўку на голую сілу і страх, хоча запужаць грамадзтва, якое глынула свабоды, загнаць яго назад. У пэўным сэнсе гэта дае патрэбны ўладам эфэкт.

Аднак ёсьць і адваротны бок, існуюць і нэгатыўныя наступствы грубага сілавога сцэнару. Па-першае, Лукашэнку не ўдалося схаваць уласны страх ад насельніцтва. Абывацель раптам нечакана для сябе ўбачыў спалоханую ўладу, якая давяла саму сябе да стану ваяўнічага псыхозу. А ў такой сытуацыі нярэдка «зносіць дах». І гэта не абавязкова сьведчыць пра сілу існага рэжыму. Бо моцная ўлада не пераходзіць мяжу неабходнай абароны.

Па-другое, улады ўласнымі рукамі разбураюць канструкт стабільнасьці, якой яшчэ нядаўна яны моцна ганарыліся. Калі ў сталіцы фактычна ўводзіцца ваеннае становішча, горад запоўнены ўзброенымі фармаваньнямі, міліцыянты ходзяць з аўтаматамі, то пра якую стабільнасьць можна весьці гаворку? Гэта краіна ў стане вялікіх забурэньняў.

Па-трэцяе, абвяшчаючы ворагамі ўсіх, хто выходзіць на вуліцу з пратэстам, улады фактычна дэлегітымізавалі, атаясамілі з апазыцыяй і баевікамі тых людзей, якія цэлы месяц у рэгіёнах пратэставалі супраць дэкрэту № 3. А ім спачувала ці ня большасьць насельніцтва. Разгарнуўшы зацятую барацьбу з апазыцыяй, улады рызыкуюць апынуцца ў стане вайны з народам. З улікам таго, што грамадзтва за апошні месяц моцна палітызавалася, сілавы разгон акцыі 25 сакавіка можа спарадзіць вялікую нянавісьць да ўлады. Вядома ж, што ад любові да нянавісьці ўсяго адзін крок.

Якія наступствы? Лукашэнка прыйшоў да высновы, што лібэралізацыя, нават касмэтычная, у спалучэньні з глыбокім сацыяльна-эканамічным крызісам — гэта небясьпечны кактэйль. Таму, думаю, з гульнёй у нейкі новы вобраз Беларусі скончана.

Усьлед за касмэтычнай лібэралізацыяй пала сьмерцю храбрых і мяккая беларусізацыя. Зьвярніце ўвагу, на ролю баевікоў прызначылі ня нейкіх прадстаўнікоў прарасейскіх арганізацый, напрыклад, тых жа казакоў, якія ладзяць шматлікія летнікі для моладзі. Пра гэта шмат пісалі незалежныя мэдыі. Не, на гэтую ролю ўзялі людзей з нацыянальна-дэмакратычнага лягера, беларускамоўных.

Незразумелая велічыня — як паўплываюць апошнія падзеі на дачыненьні з Захадам? Пакуль ЭЗ і ЗША было не да Беларусі.

Такім чынам, Лукашэнка імкнецца вярнуць грамадзтва назад. Але ці можна ўвайсьці ў адну раку двойчы?

Валеры Карбалевіч
“Радыё Свабода”

ДЗЕНЬ ВОЛІ

ПОЛИЦЕЙСКОЕ ГОСУДАРСТВО БЕЗ ПРИКРАС

Режим Лукашенко, напуганный протестами, сделал ставку на грубую силу. Но сегодняшний разгром Дня Воли — это пиррова победа. Пропасть между властью и народом растет...

С утра 25 марта политизированные белорусы обменивались в социальных сетях советами, «как идти на праздник» (то есть что иметь с собой на случай ареста). Это все, что нужно знать об атмосфере в Беларуси в День Воли 25 марта 2017 года.

К сожалению, советы оказались востребованными. День Воли в Минске ознаменовался массовым хапуном, масштабы которого пока трудно уточнить, но счет идет на сотни задержанных.

В частности, около 60 человек ОМОН взял в офисе закрытой в свое время «Вясны» (очевидно, чтобы сорвать наблюдение за акцией, потом правозащитников отпустили). Если журналистам поначалу позволяли работать, то потом стали винтить и их.

Впрочем, крупнейшие независимые СМИ, несмотря на помехи, хладнокровно и профессионально вели прямые репортажи, так что очередной акт белорусской политической драмы разворачивался перед всем миром в режиме онлайн.

Антураж войны. Только с кем?

Власти, поставившие цель любой ценой задавить уличные протесты (которые развивались с февраля и были спровоцированы декретом «о тунеядцах»), в день неофициального, но сакрального для оппозиции праздника 25 марта — годовщины образования Белорусской Народной Республики — решили не мудрить.

Накануне, де-факто запретив заявленную акцию, режим априори поставил участников мирного протеста в положение нарушителей, а значит — беззащитных жертв.

Силовики просто перекрыли подходы к площадке у Академии наук, где хотели собраться на акцию оппозиционно настроенные граждане. Часть их с бело-красно-белыми национальными флагами, сгруппировавшись у площади Якуба Коласа, пыталась пройти вдоль проспекта Независимости к центру, но подразделения ОМОНа блокировали манифестантов, хватали и грузили в автозаки.

Некоторых при этом зверски били, волокли по земле. Под зачистку попадали и случайные прохожие, даже пожилые женщины с полиэтиленовыми пакетами.

Концентрация людей в униформе, спецтехники была такой, что это напоминало войну. Только на улице Академической журналисты насчитали не менее 20 автозаков. Были замечены водометы, броневики. Часть милиции снабдили ружьями для стрельбы резиновыми пулями, противогазами. Автоматчики дежурили на трассах, ведущих в Минск.

Сегодня белорусы увидели, что полицейское государство — не метафора, а материализованная у нас мрачная реальность.

Причем никакими пропагандистскими ухищрениями не докажешь, что тысячи человек, вышедших на улицы несмотря на массированное запугивание, — это «кучка отморозков» (выражение официального лидера), которой управляют-де зарубежные кукловоды.

Хотя следует ожидать, что в ближайшее время поток официальной лжи будет особенно густым и грязным.

Маски сброшены

Какие же выводы можно сделать после сегодняшнего брутального разгрома Дня Воли в столице?

Режим, который полтора года в надежде на западные деньги демонстрировал «мягкие практики» (участников уличных акций только штрафовали, но не винтили, не сажали за решетку), ни на йоту не изменил своей сути.

Как только Александр Лукашенко определил для себя, что акции «дармоедов», в которые вписалась и структурированная оппозиция, стали представлять собой угрозу системе (хотя здесь возникает вопрос о силе фобий), все условности были тут же отброшены.

Белорусское руководство решило не стесняться и перед Европой. Сейчас четко видно, что у Евросоюза нет действенных инструментов для работы с режимами типа белорусского. Санкции не дали нужного эффекта и в прошлом году были отменены. Новый, более мягкий подход, как видим, тоже подвисает. Режим и не думает подлаживаться под европейские ценности.

Теперь Брюссель перед вызовом: или слегка попенять и продолжить взаимодействие в духе «реалполитик», или возвращаться к жесткому подходу (некоторые оппозиционеры уже призвали возобновить санкции).

Минск, очевидно, рассчитывает, что европейские политики — слабаки (Лукашенко в свое время выразился сочнее, констатировав отсутствие у них гениталий). Да и административные аресты — все же не тот повод, чтобы снова вводить санкции. Вдобавок можно втолковать наивным (или изображающим наив) визитерам типа спецдокладчика ПАСЕ Андреа Ригони, что силовики действуют строго по закону.

В принципе же реакция Запада не имеет для белорусских властей определяющего значения, когда они решают сверхзадачу — устранить угрозы режиму (или то, что наверху воспринимают как угрозы).

Мрачное дежавю

Сегодняшние события в несколько редуцированном варианте напоминают разгром Площади 19 декабря 2010 года. Власти извлекли урок из тех событий и постарались подавить нынешнюю акцию в зародыше, не давая шествию сформироваться.

Но эта якобы победа, достигнутая грубой силой тренированных «робокопов», может оказаться пирровой. «Это самый самоубийственный вариант, который власть могла использовать», — так накануне отозвалась о ставке правящей верхушки на репрессии нобелевская лауреатка Светлана Алексиевич.

После Площади-2010 противники режима приходили в себя несколько лет. Сейчас такого периода относительного комфорта власти, скорее всего, не получат.

Экономическая ситуация плохая и будет ухудшаться. Ответов на экономические вызовы, воли к реформам наверху нет. У протестов февраля — марта была во многом новая база: в них активно участвовал и прежде твердый электорат Лукашенко…

Слепая жажда власти

Срывом в репрессии режим явно ухудшает свои внешнеполитические позиции. С одной стороны, теперь еще сложнее надеяться на западную поддержку, в том числе финансово-экономическую. С другой стороны, Москве станет сподручнее дожимать Минск в сегодняшнем многоплановом конфликте. Возрастают угрозы независимости.

Сегодня руководство режима подтвердило: у него нет мудрости для трансформации системы, что было бы оптимальным вариантом для всего общества. Все заглушено желанием удержать господство любой ценой.

А это означает, что перемены в Беларуси когда-нибудь могут пойти именно тем путем, который так страшит правящую верхушку.

(скарочана)

Александр Класковский
http://naviny.by

ПЕРАД СВЯТАМ

ПОЧЕМУ У ВЛАСТЕЙ «СОРВАЛО КРЫШУ»?

Кто или что так сильно напугало руководство страны, что оно на 180 градусов развернулись от политики, которую проводило в последние полтора года?

«Власть в Беларуси никогда не менялась»

Политолог Валерий Карбалевич отмечает: власти перешли к традиционным методам борьбы с оппозицией.

— Так было всегда, только в последние полтора года, в период оттепели власти отказывались от привычных методов, а теперь вернулись к своему естественному состоянию. Скорее атипичным был этот полуторагодовой период, — констатирует эксперт.

Власть в Беларуси никогда не менялась, подчеркивает и председатель юридической комиссии Белорусского Хельсинкского комитета Гарри Погоняйло.

— В условиях, когда Россия не дает кредитов, в том числе и для погашения внешнего экономического долга, для осуществления внутренних расчетов и необходимости развиваться, власти пытались заигрывать с Западом. На самом деле природа власти не изменилась, никаких системных перемен не произошло, — подчеркивает юрист.

«Пошла волна на волну»

Власти боятся, что экономические трудности, с которыми сегодня столкнулось население: обнищание, безработица, рост цен — вынудят народ открыто продемонстрировать свое несогласие с правительством.

— Волна активных протестных действий по декрету № 3 всполошила власти. В канун Дня Воли — традиционной массовой акции, видимо, у кого-то сдали нервы и была дана команда жестко воспрепятствовать этой массовой акции, в особенности выходу большого количества людей, — считает Гарри Погоняйло. — Пошла волна на волну.

По словам Валерия Карбалевича, власти очень напуганы народными протестами и решили перейти в наступление.

— Первым делом они решили дискредитировать оппозицию, отождествить мирные акции протеста с вооруженными действиями, с боевиками, террористами, для чего в информационное пространство запускаются разные фейки типа того, что у анархистов забрали холодное оружие, что с украинской территории прорываются автомобили с оружием, — обращает внимание аналитик.

По поводу задержания Дмитрия Дашкевича политолог говорит: «Это нейтрализация лидеров оппозиции перед 25 марта».

Эксперты опасаются, что за Дашкевичем последуют другие известные лидеры оппозиции.

— Власти пытаются изолировать всех лидеров общественных объединений, движений, которые выводят людей на улицы для оказания публичного давления на власть, с тем, чтобы уменьшить накал, продемонстрировать, что в стране все благополучно, — подчеркивает Гарри Погоняйло.

«Всех запугать и нейтрализовать»

Между тем, по всей стране проходят уличные акции протеста. Причем, социальная база у них совсем другая, чем у традиционных оппозиционных акций, — это обыватели и часто электорат Лукашенко.

— Власти понимают, что люди, которые выходят на площади — это только вершина айсберга, а в глубине прячется очень большое недовольство властью. Вот и последовала силовая реакция — всех запугать и таким образом нейтрализовать народный протест, — отмечает Валерий Карбалевич.

На этой волне власти «реанимировали» забытый многими «Белый легион», поведали о палаточном лагере «Бригантина», о котором вчера еще почти никто даже не знал.

— А что делать, если силовикам дана команда найти боевиков, а их реально нет? — отвечает вопросом на вопрос политолог. — Значит, их нужно искать, искусственно создавать.

Эксперт сомневается, что это дело дойдет до суда, но показать по телевизору, рассказать, что такие страшные боевики готовили государственный переворот, это попытка запугать народ.

(скарочана)

Геннадий Косарев
Завтра твоей страны

ДЗЕНЬ ВОЛІ: ВІЦЕБСК

«БАНДУ — ГЭЦЬ!..»

“..Мы прагонім банду і зажывём шчасліва." Так заявіў у Віцебску на Дзень Волі гарадоцкі актывіст Леанід Аўтухоў, а потым ён быў затрыманы.

В Витебске 25 марта прошла не разрешенная властями города акция, посвященная празднованию Дня Воли. В ней участвовали примерно 150 человек. Горожане собрались в полдень на площади Победы, а затем прошли колонной по улицам Ленина и Суворова к памятнику Владимиру Короткевичу.

На площади Победы к горожанам вышли начальник отдела охраны правопорядка УВД Витебского облисполкома Александр Калиновский и заместитель председателя горисполкома Петр Подгурский.

Представитель УВД сообщил, что власти города не разрешили сегодня в этом месте проводить какие-то мероприятия, и попросил всех разойтись.

— Я вас предупредил, выше принимайте решение, — заявил Калиновский.

— Хватит бояться, пора сопротивляться, — раздалось из толпы.

— Уважаемые коллеги! — обратился к людям заместитель председателя горисполкома Петр Подгурский. — Я подтверждаю слова товарища подполковника о том, что заявка на массовое мероприятие на площади Победы не согласована с органами власти. Если у вас есть какие-то вопросы, приходите, пожалуйста, в понедельник в горисполком. Все решим в индивидуальном порядке.

— Цепные псы! — возмутился кто-то.

— Никакие мы не цепные псы, — возразил Подгурский. — Мы работаем и продолжаем работать. Вам только кажется, что мы не работаем. А на несанкционированном митинге никакие вопросы мы решать не можем. Уважаемые коллеги, еще раз: у кого есть вопросы, пожалуйста, в понедельник, в 9 утра, я вас жду.

После этого демократический активист Христофор Желяпов предложил горожанам пойти в центр города и возложить цветы — к мемориальной доске в честь Василя Быкова, памятникам князю Ольгерду и Владимиру Короткевичу.

Колонна мирно двинулась вперед, перед светофорами люди останавливались, шествие сопровождали милицейские машины. Впереди шли с бело-красно-белыми флагами Христофор Желяпов и активист БНФ из Городка Леонид Автухов.

Возле памятника князю Ольгерду Христофор Желяпов выступил с небольшой речью, отметив, что белорусам необходимо сохранить суверенитет страны:

— Мы не дадзім нікому пасягаць на нашу краіну, на наш лёс, на наша жыццё, на нашых дзяцей.

Затем участники акции возложили цветы к мемориальной доске Василю Быкову, которая установлена на доме № 3 на улице Суворова.

После этого колонна отправилась к конечной точке маршрута — к памятнику Владимиру Короткевичу в парке Партизанской славы. Здесь прошел короткий митинг.

Слово взял Христофор Желяпов: — Каля помніка Караткевічу мы мусім успомніць, што ў беларусаў ёсць гісторыя. Нам з Крамля кажуць, што няма беларускага народа, што мы не дзяржава, не нацыя. Але ж мы ведаем, што калі па Маскве яшчэ бегалі куры па вуліцах, у нас ужо былі гарады, замкі, Вялікае княства Літоўскае. І адтуль ідуць карані беларусаў. І таму мы мусім казаць: Беларусь — гэта вялікая духоўная нацыя.

Милиция не вмешивалась в события ни во время шествия по городу, ни на митинге возле памятника Короткевичу. Но после того как акция завершилась, был задержан Леонид Автухов. Чуть позже задержали журналистов «Белсата» Ольгу Чайчиц и Андрея Козера, корреспондента «Радыё Рацыя» Артема Сивенцева.

Примечательно, что акцию в честь Дня Воли в Витебске освещали не только корреспонденты независимых изданий. На нее пришли региональные журналисты ведущих республиканских государственных СМИ — БЕЛТА, ОНТ, СТВ, «Беларусь 1», «СБ Беларусь Сегодня».

Татьяна Матвеева
TUT.BY

РЭАКЦЫЯ З ФЭЙСБУКА

«…ЭТО СТРАШНОЕ ЗРЕЛИЩЕ»

«Салідарнасць» собрала реакцию лидеров мнений на разгон акции 25 марта в Минске

Сергей Ерженков (телеканал «Дождь») написал в Фейсбуке: «Когда мне говорили, что в Беларуси выведена особая порода людей, и они даже по внешним антропологическим признакам имеют мало общего с остальными белорусами, я, признаться, считал это преувеличением. Сегодня я лицом к лицу столкнулся с этими бойцовскими сторожевыми без намордников.

Гримасы ненависти, оскаленные морды. Втроем-впятером они избивали стариков и женщин. Не знаю, как их дрессируют, чем их накачивают, но это страшное зрелище. Ни на одном российском митинге меня не покидало ощущение, что в случае задержания есть, пусть и призрачный, шанс договориться. Тут этого ощущения не было. «Гэтыя быкі, маюць сваю праўду: Ім не трэба сонца, цемры ім багата».

Роман Левковский запомнит 25 марта 2017-го в Минске на всю жизнь: «Нет, не потому, что задержали, или отвезли, а потому что... Я НЕ ВИДЕЛ СТРАХА! — пишет Роман в Фейсбуке. — Когда нас, всего полтора десятка случайных гражданских целое море в черном и спецсредствах прижало к магазину „Океан“, я не видел страха. В пяти метрах от нас паковали людей в автобусы. Одного... второго... третьего... А наша молодежь нагло ржала. И даже я возмутился, ну чего ржать, ведь вы можете быть следующими. И они были следующими. Но страха не было.

И когда я в тесной камере автозака бросал в чёрную темноту „Приветствую!“, мне отвечал не страх, а „Привет!“. И мы воевали с перепуганными милициянтами, которые всё никак не могли забрать у человека телефон, всё время вызывая старшего, пока „старшие“ не кончились на прапорщике. Мы пререкались с „сотрудниками“ в длинной очереди в РОВД. На процедуре составления протоколов у меня округлялись глаза, когда человеки твёрдым голосом рассказывали: „Я шёл на митинг, на День Воли“. Я не видел страха. Ни в глазах, ни в душах».

Лариса Белковская на своей странице в Фейсбуке обращает внимание на то, как странно и сюрреалистично выглядит «все это войско Саурона».

«И никак не доходит, что это не кино, а по-настоящему. Когда-то демонстрации не разгоняли. ...Когда заканчивались занятия в универе, я тоже шла с ними. Потому что это казалось правильным и по-другому нельзя. Потом перестала ходить, потому что показалось, что это ничего не меняет.

Прошло много времени, и какое-то дурацкое чувство мухи завязшей в варенье и дня сурка. Кто-то живет во дворцах, а кому-то мать-пенсионерка отдает последние деньги, чтоб было чем заплатить налог на тунеядство. И чувак уходить не собирается, потому что слишком далеко зашел. Злые силы подпитываются забитыми, озлобленными, никогда не знавшими хорошей жизни людьми, у которых один свет в оконце — узнавать из телевизора о том, что кто-то могущественный но в то же время свой в доску от***дил каких-то выскочек и злорадствовать по этому поводу».

Марина Мацулевич в День Воли подходила к нескольким группам людей в форме и спрашивала: «Что происходит?». Ей все отвечали, что защищают ее безопасность.

«Я, конечно же, понимаю, что меня надо защищать от поэта с палочкой, от Нины Багинской с флагом, от журналистов с камерами....Они все очень опасны для общества, потому что показывают все болезни. Но для меня остался открытым вопрос: «А кто меня защитит от „защитников“?».

Алена Антонова
http://gazetaby.com

Заснавальнік і рэдактар: Станкевіч Георгій Мікалаевіч

Адрас рэдакцыі: Бешанковіцкі раён, в. Старыя Ранчыцы, e-mail: stan62@list.ru, тэл. 60237, маб. +375292184739
Газета выдаецца з сакавіка 2005г.

Падпісана да друку 30.03.2017 у 16.45
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на ўласным абсталяванні.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.